

Kỹ thuật nuôi gà Chọi

1. Chọn và nhân giống

Chọn dòng mái tốt theo ngoại hình, thể chất (thường là những con mái dữ) và đời trước cũng như đời sau của nó có nhiều con trống đạt thành tích cao. Gà mái chọn nhân giống thường là đã đẻ một vài lứa và tuổi không quá già.

2. Thức ăn và dinh dưỡng

– Theo truyền thống, gà chọi Bình Định được nuôi dưỡng bằng thức ăn tự nhiên dạng nguyên, bao gồm: lúa, gạo, ngũ cốc, giun, dế, động vật thủy sinh, côn trùng cây cỏ,... Ngày nay, người ta sử dụng thức ăn hỗn hợp công nghiệp để cho gà con ăn ở giai đoạn theo mẹ. Sau 1.5 tháng tuổi cho thêm lúa, gạo, cơm, ngô, ếch, nhái, lươn, thịt bò, lòng đỏ trứng, rau, giá,... khi tăng lượng lúa thì rút dần cám công nghiệp, đến khi tách mẹ thì cho ăn hoàn toàn bằng lúa. Cho gà ăn làm hai bữa vào 9 giờ sáng và 4 – 5 giờ chiều. – Riêng gà con cho ăn tự do, gà tách mẹ ngoài hai bữa chính còn tự đi kiếm ăn. Gà lớn trên 6 tháng cho ăn thêm rau, giá, xà lách, chuối sứ, cà chua, mỗi tuần cho ăn thêm 1 – 2 bữa lươn hoặc thịt bò.

a) Khẩu phần ăn cho gà con tách mẹ: cho ăn tự do.

– Cám gạo : 10%

– Bắp : 20%

– Lúa : 30%

– Cá tươi nấu chín : 20%

– Rau(muống, cải, xà lách) : 20%.

b) Khẩu phần cho một gà trống thi đấu: khẩu phần ăn trong ngày.

– Lúa : 0.25 kg.

– Rau, giá : 0.10 kg.

– Lươn, thịt bò : 0.10 kg.

3. Quản lý huấn luyện gà thi đấu

– Gà con được nuôi chung cả ô và theo mẹ đến 2.5 hoặc 3 tháng tuổi.

– Sau khi tách mẹ vẫn được nhốt chung, cho đến 4 – 5 tháng tuổi thì tách riêng trống, mái. Gà trống lúc này được nhốt riêng mỗi con một ô, không cho các con trống thấy mặt nhau để tránh mổ và đá bậy.

– Khi gà đã gáy rõ tiếng thì bắt đầu cắt lông ở các vùng đầu, cổ, ức, đùi nhằm bộc lộ da ở các vùng này. Đồng thời cắt tai, tích.

– Cho gà đá thử 1 – 5 trận, xem con nào có khả năng đá hay thì giữ lại huấn luyện tiếp, hoặc không thì bán hoặc giết thịt.

– Huấn luyện gà bằng các việc chính:

+ Quần sương: cho gà vận động vào sáng sớm hàng ngày.

+ Xát nghệ: dùng nghệ giã nhỏ, hoà với rượu, nước trà, nước tiểu trẻ con sát vào vùng da đã cắt lông trong vòng 3 tháng để cho da dày lên nhằm tăng khả năng chịu đòn và giảm thương tích khi thi đấu.

+ Dầm cẳng: trước khi thi đấu 1 tháng, gà được cho ngâm chân trong hỗn dịch: nghệ, muối, nước tiểu để cho gà được cứng chân.

– Tổ chức thi đấu: Gà được phân theo 3 hạng.

4. Những tiêu chí chọn gà dựa vào ngoại hình

Gà chọi Bình Định được xem là giống gà chọi chuẩn nhất. Gà có tầm vóc to lớn, xương to, cơ bắp phát triển, chân cao và to khoẻ, có cựa ngắn hoặc không có, lớp biểu bì hoá sừng ở cẳng chân dày và cứng, gà đá bằng sức mạnh của bàn chân chứ không phải bằng khả năng đâm xuyên của cựa.

a) Về màu sắc của lông, da

Nhìn chung màu sắc của gà chọi Bình Định đa dạng, có thể thuần màu hay đa màu trên một cá thể. Thông thường màu sắc lông phụ thuộc vào màu lông của con trống là chính, màu lông giống con trống chiếm tỉ lệ 50 – 60%.

– Màu lông:

+ Gà có lông đen tuyền, gọi là gà ô, loại này chiếm tỉ lệ cao nhất.

+ Gà có lông đen, lông mã màu đỏ gọi là gà Tía.

+ Gà có màu lông xám tro gọi là gà Xám.

+ Gà có màu lông giống lông chim ó gọi là gà ó.

+ Gà có màu lông trắng roàn thân, gọi là gà Nhạn.

+ Gà có lông 5 màu (đỏ, đen, vàng, trắng, xám), gọi là gà Ngũ sắc. Ngoài ra, còn có một số có màu lông pha tạp như gà đen có chấm trắng...

– Màu mỏ: Màu mỏ cũng có màu sắc đa dạng, thường thấy mỏ có màu trắng ngà, màu vàng, màu đen, màu xanh lợt (xanh đọt chuối).

– Màu chân: Lớp biểu bì hoá sừng (vảy) ở bàn chân và các ngón chân gà chọi Bình Định cũng có màu sắc không giống nhau giữa các cá thể. Thậm chí, cùng một cá thể song màu sắc hai chân lại khác nhau. Thường thấy gà hai chân đen, vàng, xanh lợt, trắng, vàng đốm nâu, một chân vàng một chân đen hoặc trắng. Màu sắc cựa gà thường giống màu chân, song có con có hai cựa với hai màu khác nhau mặc dù hai chân lại cùng màu.

– Màu da: Phần da đầu, cổ, ức, đùi và hông có màu đỏ và dày. Các phần khác như: lưng, nách, cánh lại có màu vàng hoặc trắng và da mỏng.

b) Về tầm vóc

Gà chọi Bình Định có tầm vóc to lớn, chân cao, xương ống chân to, ngón dài và khoẻ, bàn chân (ống chân) gà trưởng thành có con dài tới 15 cm, song thường thấy loại 10 – 13 cm. Ngực rộng với cơ ngực nổi rõ. Đùi to, dài và cơ phát triển. Tuy nhiên bụng lại rất gọn, khoảng cách giữa hai móm xương chậu hẹp (1.5 – 3.0 cm ở gà trống). Phao câu và lông đuôi phát triển (lông đuôi có thể dài tới 30 cm). Khối lượng cơ thể trưởng thành của gà trống có thể đạt 5.0 kg, song thường gặp

loại gà nặng từ 3.5 – 4.5 kg. Khối lượng cơ thể trưởng thành của gà mái đạt 3.5 – 4.0 kg. Tuy nhiên, trong quá trình nuôi dưỡng và huấn luyện gà, người ta thường khống chế khối lượng của gà trống thi đấu ở khoảng 3.0 – 3.8 kg, là khoảng khối lượng mà gà phát huy tốt nhất các đòn đá hay và hiểm.

Một số chỉ tiêu chọn gà chọi

STT	Chỉ tiêu	Trống	Mái
1	Dài thân (cm)	22	20
2	Vòng ngực (cm)	41	31
3	Dài lườn (cm)	13,5	12
4	Sâu ngực (cm)	15,75	13,5
5	Cao chân (cm)	31,5	25
6	Dài đùi (cm)	17,5	11,5

c) Một số đặc điểm ngoại hình khác

- Gà chọi có ít lông, lông to, dài, cứng và dòn (rất dễ gãy).
- Các phần đầu, cổ, ngực, đùi rất thưa lông nhưng hai cánh có bộ lông phát triển, giúp gà có khả năng cất cao mình để tung đòn đá.
- Mặt gà gọn gàng, thường không có tích, tai ít phát triển.
- Mông nhỏ và thấp, có 3 loại mông (lá, dâu, cục).
- Mỏ gà to, ngắn, nhọn và khoẻ.
- Mắt thường nhỏ và sâu. mí mắt dày, màu mắt đa dạng: mắt bông (màu đen pha trắng), mắt hạt cau (màu nâu có tia phát từ đồng tử ra xung quanh), có con mắt màu đồng thau hoặc mắt đen, xanh.

d) Về sinh trưởng, phát dục và sinh sản

- Về khả năng sinh trưởng:

Khối lượng cơ thể qua các tháng tuổi (gam)

Tháng tuổi	Gà trống	Gà mái
Mới nở	38 ± 0,24	38 ± 0,24
1	260 ± 3,17	260 ± 3,17
2	650 ± 7,20	470 ± 4,12
3	1264 ± 18,20	1056 ± 11,15
4	1654 ± 22,60	1280 ± 17,50
5	2632 ± 30,70	1513 ± 22,45
6	3005 ± 35,40	2076 ± 28,92
9	3 371 ± 33,35	2325 ± 26,48
12	3765 ± 38,90	2628 ± 25,40
18	4034 ± 39,55	2870 ± 25,70

– Về quá trình phát dục:

+ Gà trống 06 tháng tuổi biết gáy, đến 07 tháng tuổi thì gáy rõ tiếng và có khả năng đập mái. Gà mái 06 tháng tuổi bắt đầu cấp ô, 07 tháng thì chịu trống và đẻ trứng lứa đầu.

+ Gà chọi Bình Định thay lông theo mùa, quá trình thay lông diễn ra từ tháng năm, tháng sáu đến tháng mười một âm lịch. Lần thay lông thứ nhất bắt đầu từ lúc gà được 4 – 5 tháng tuổi, và đến 16 tháng thì thay lông lần thứ 2. Trong mùa thay lông, gà xuống sức, đồng thời do lông cánh bị rụng nên gà khó có thể bay lên để tung đòn và đỡ đòn nên người ta không cho gà thi đấu vào thời gian này mà để dưỡng gà cho mùa đấu năm sau.

– Về sinh sản:

+ Tuổi đẻ quả trứng đầu tiên: 192 ngày.

+ Khối lượng trứng: 52 – 0,55 gam/quả.

+ Tỷ lệ trứng có phôi: 91,6%.

+ Tỷ lệ nở/trứng: 85%.

+ Số trứng đẻ/lứa: 8 – 12 quả.

+ Thời gian gà mẹ nuôi con: 3 tháng.

+ Khoảng cách giữa 2 lứa đẻ: 5 tháng.

+ Mục đích chính của việc nuôi gà chọi sinh sản là sản xuất ra gà trống có khả năng thi đấu. Trong thời gian theo mẹ, gà con học được ở gà mẹ khá nhiều thế đánh. Chính vì vậy, thời gian gà mẹ nuôi con phải kéo dài đến 3 tháng. Mỗi năm, gà mẹ chỉ sản xuất được vài ổ gà con và tuổi khai thác kéo dài đến 9 – 10 năm. Gà mẹ có khả năng kiếm mồi khá, song lại vụng nuôi con.

5. Các tính trạng đặc biệt

Gà chọi phải có thể chất tốt, thể hiện ở đặc điểm có sức chịu đòn khá và thi đấu bền bỉ, rất nhiều con chịu đựng được 40 hiệp đấu liên tục (mỗi hiệp dài 20 phút và thời gian giải lao giữa các hiệp là 5 phút).